

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบกลุ่มเดียววัดผลก่อนและหลังการศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวของผู้ป่วยจิตเภทก่อนและหลังการเข้าร่วม โปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัวของผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยจิตเภทที่เคยได้รับการรักษาที่โรงพยาบาลจิตเวชและได้รับการดูแลตามปกติที่บ้าน จำนวน 20 ราย

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยายและนำเสนอ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปรับตัวโดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอัตมัตสน์ ด้านบทบาทหน้าที่ และด้านการพึ่งพาอาศัยระหว่างกันของผู้ป่วยจิตเภทก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัว

ผลการศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ป่วยจิตเภท ที่ได้รับการใช้โปรแกรมการดูแลผู้ป่วยจิตเภทที่บ้าน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ (n = 20)

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน) (n = 20)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	12	60
หญิง	8	40
อายุ		
31-40 ปี	12	60
41-50 ปี	6	30
51-60 ปี	2	10
(X̄ = 38.4) (S.D. = 7.48)		
สถานภาพสมรส		
โสด	16	80
มีคู่	1	5
แยกกันอยู่	3	15
ระดับการศึกษา		
อ่านออกเขียนได้	2	10
ประถมศึกษา	11	55
มัธยมศึกษา	4	20
ประกาศนียบัตรวิชาชีพหรืออนุปริญญา	2	10
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	1	5

จากตารางที่ 2 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 60 และเป็นเพศหญิงร้อยละ 40 โดยส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่มีอายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 60 สถานภาพส่วนใหญ่โสด ร้อยละ 80 และมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาร้อยละ 55

ตารางที่ 3 จำนวน ร้อยละของผู้ป่วยจิตเภทที่ได้รับการใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัวจำแนกตาม อาชีพ รายได้ต่อเดือน และ ระยะเวลาที่เจ็บป่วย (n = 20)

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน(คน) (n = 20)	ร้อยละ
อาชีพ		
เกษตรกร	1	5
รับจ้าง/ธุรกิจ	5	25
อยู่บ้านเฉยๆ/งานบ้าน	14	70
อื่นๆ		
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 2,500 บาท	13	65
2,501-5,000 บาท	5	25
5,001-7,500 บาท	1	5
มากกว่า 10,000 บาท	1	5
5000 บาทขึ้นไป	7	35
ระยะเวลาที่เจ็บป่วย		
น้อยกว่า 3 ปี	1	5
3 ปี – 5 ปี	4	20
5 ปีขึ้นไป	15	75
(\bar{X} =10.89) (S.D.=6.93)		

จากตารางที่ 3 กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่อยู่บ้านเฉยๆ หรือทำงานบ้าน ร้อยละ 70 รายได้ต่ำกว่า 2,500 บาท ต่อเดือน ร้อยละ 65 และมีระยะเวลาที่เจ็บป่วยนานมากกว่า 5 ปี ร้อยละ 75

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวของผู้ป่วยจิตเภทก่อนและหลังการได้รับโปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัว

ตารางที่ 4 คะแนนเฉลี่ยรายข้อ (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การปรับตัวด้านร่างกาย

การปรับตัวด้านร่างกาย	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
1. รู้สึกเหนื่อยหอบง่ายเมื่อต้องออกแรงทำงานในแต่ละวัน	2.50	0.69	3.00	0.00
9. เป็นไข้ไม่สบายบ่อยๆ	2.30	0.47	3.00	0.00
20. รู้สึกปวดศีรษะ มึนงง	1.80	0.83	3.00	0.00
21. รู้สึกว่ามีการเคลื่อนไหวมากกว่าปกติโดยไม่ได้ตั้งใจ	1.75	0.85	3.00	0.00
22. ไม่สามารถควบคุมการเคลื่อนไหวของร่างกายได้	1.75	0.85	3.00	0.00
23. ชาหรือเจ็บแปลบปลาย ปลายมือ ปลายเท้า หรือบริเวณอื่นๆ	2.75	0.44	3.00	0.00
24. รู้สึกว่าหัวใจเต้นเร็วกว่าปกติ	2.50	0.69	3.00	0.00
25. รู้สึกว่ามีเหงื่อออกมากกว่าปกติ	2.60	0.50	3.00	0.00
13. สามารถได้กลิ่นต่างๆ ตามปกติ	2.50	0.51	2.90	0.31
6. ขับถ่ายปัสสาวะได้ตามปกติ	2.00	0.00	2.80	0.41
7. หลับอย่างเพียงพอทุกคืน	1.60	0.50	2.80	0.41
8. ในแต่ละวันมีเวลาพักผ่อนหย่อนใจ	2.05	0.51	2.80	0.41
14. สามารถได้ยินเสียงเป็นปกติ	2.22	0.77	2.80	0.41
19. รู้สึกหลังลึมง่ายขึ้น	1.75	0.85	2.75	0.44
12. แม้ว่าดินฟ้าอากาศเปลี่ยนแปลง ยังคงสบายดี ไม่เจ็บป่วย	1.85	0.37	2.65	0.49
11. คุณแลปาก ฟัน ให้สะอาดอยู่เสมอ ทั้งตื่นนอนและก่อนเข้านอน	1.90	0.31	2.60	0.60
15. รู้สึกว่าอาหารส่วนใหญ่ที่ท่านรับประทานไม่มีรสชาติ	2.35	0.49	2.25	0.44
17. ในแต่ละวันดื่มน้ำเพียงพอแก่ความต้องการ	2.60	0.50	2.20	0.41
4. น้ำหนักตัวอยู่ในระดับปกติ	1.90	0.31	2.20	0.52
2. ได้รับอาหารเพียงพอในแต่ละวัน	1.80	0.41	2.00	0.00
5. ขับถ่ายอุจจาระได้ตามปกติ	1.55	0.51	2.00	0.00
3. ในแต่ละวันรับประทานอาหารได้ครบถ้วนทุกหมู่	1.75	0.44	1.75	0.64
10. มีปัญหาเกี่ยวกับผิวหนังเช่น แห้ง ลอก กลาก เคลือบ แผล	1.35	0.49	1.15	0.37
16. มีปัญหาเกี่ยวกับการมองเห็น	1.80	0.83	1.15	0.37
18. รู้สึกอ่อนเพลีย ไม่มีแรง	1.55	0.51	1.00	0.00
โดยรวม	48.40	5.38	61.15	1.93

จากตารางที่ 4 หลังการทดลองพบว่า การปรับตัวด้านร่างกายของผู้ป่วยจิตเภท เมื่อพิจารณาตามรายข้อ พบว่า ข้อ 1, 9, 20, 21, 22, 23, 24 และ 25 มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.00$) เท่ากัน และข้อ 18 ที่รู้สึกว่าคุณเองอ่อนเพลียไม่มีแรง มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด ($\bar{X}=1.00$)

เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า หลังการทดลองการปรับตัวด้านร่างกายของผู้ป่วยจิตเภทมีค่าคะแนน ค่าเฉลี่ยสูงขึ้น กว่าก่อนการทดลอง ($\bar{X}=61.15$)

ตารางที่ 5 คะแนนเฉลี่ยรายข้อ (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์

การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
28. ท่านรู้สึกโกรธตัวเองที่ต้องรับการรักษาในโรงพยาบาลโรคจิต	1.65	0.88	3.00	0.00
29. ท่านรู้สึกว่าอาการของท่านแย่ลง	2.85	0.37	3.00	0.00
31. ท่านรู้สึกว่าตนเองไม่มีเป้าหมายในการดำรงชีวิต	2.45	0.76	3.00	0.00
32. ท่านวิตกกังวลว่าจะไม่สามารถควบคุมการกระทำบางอย่าง	1.55	0.76	2.75	0.44
26. ท่านรู้สึกพึงพอใจในรูปร่างของตัวเอง	2.05	0.60	2.65	0.49
34. ท่านรู้สึกภาคภูมิใจในความเป็นตัวท่าน	1.35	0.49	2.65	0.49
30. ท่านรู้สึกว่าตนเองเป็นภาระของครอบครัว	1.95	0.76	2.60	0.50
27. ท่านรู้สึกพอใจในสมรรถภาพของร่างกายที่เป็นอยู่	1.55	0.51	2.35	0.59
33. ท่านรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าและมีประโยชน์	1.20	0.41	1.60	0.75
โดยรวม	17.00	3.13	23.20	1.36

จากตารางที่ 5 หลังการทดลองพบว่า การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ของผู้ป่วยจิตเภท เมื่อพิจารณาตามรายข้อ พบว่า ข้อ 28, 29 และ 31 มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.00$) เท่ากัน และข้อ 33 ที่รู้สึกว่าคุณเองมีคุณค่าและมีประโยชน์ มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด ($\bar{X}=1.60$)

เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า หลังการทดลองการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ของผู้ป่วยจิตเภทมีค่าคะแนน ค่าเฉลี่ยสูงขึ้น กว่าก่อนการทดลอง ($\bar{X}=23.20$)

ตารางที่ 6 คะแนนเฉลี่ยรายข้อ (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่

การปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่	ก่อนทดลอง		ก่อนทดลอง	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
37.ไม่สามารถทำงานบ้านได้เหมือนก่อนเจ็บป่วย	1.70	0.73	3.00	0.00
41.ปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์และพยาบาลเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ	1.85	0.37	3.00	0.00
42.รู้สึกอึดอัดหรือลำบากใจเมื่อต้องไปทำงานหรือร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น	2.20	0.83	2.75	0.44
38.เมื่อกลับไปอยู่บ้านท่านไปร่วมกิจกรรมต่างๆในชุมชนของท่านได้ตามปกติ	1.45	0.69	2.75	0.44
35.สามารถทำหน้าที่ตามบทบาทในครอบครัว เช่น เป็นบิดามารดาสามี ภรรยา หรือสมาชิกในครอบครัวได้ตามปกติเหมือนก่อนเจ็บป่วย	1.40	0.50	2.70	0.47
36.ไม่สามารถทำงานหรือเรียนหนังสือได้ตามปกติเหมือนก่อนเจ็บป่วย	1.95	0.89	2.60	0.50
39.ไม่ต้องการประกอบอาชีพหรือทำงานบ้านที่เคยทำก่อนเจ็บป่วย	1.00	0.00	1.65	0.88
40.รู้สึกเบื่อหน่ายที่ต้องมาตรวจบ่อยๆและรับประทานยาต่อเนื่อง	1.00	0.00	1.65	0.88
โดยรวม	13.75	4.15	22.80	1.20

จากตารางที่ 6 หลังการทดลองพบว่า การปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ของผู้ป่วยจิตเภท เมื่อพิจารณาตามรายข้อ พบว่า ข้อ 37 และ 41 มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (\bar{X} =3.00) เท่ากัน และข้อ 39 และ 41 มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด (\bar{X} =1.65)

เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า หลังการทดลองการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ของผู้ป่วยจิตเภทมีค่าคะแนน ค่าเฉลี่ยสูงขึ้น กว่าก่อนการทดลอง (\bar{X} =22.80)

ตารางที่ 7 คะแนนเฉลี่ยรายข้อ (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การปรับตัวด้านการพึ่งพาอาศัยๆ

การปรับตัวด้านการพึ่งพาอาศัยระหว่างกัน	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
43.เมื่อมีปัญหาแพทย์และพยาบาลให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี	2.15	0.75	3.00	0.00
44.สมาชิกในครอบครัวให้ความช่วยเหลือทุกครั้งที่มีปัญหา	1.75	0.44	3.00	0.00
46.รู้สึกว่าไม่มีใครเหลียวแลเอาใจใส่เลย	1.70	0.57	3.00	0.00
47.รู้สึกว่าคนอื่นพูดคุยกับท่านน้อยลง	2.05	0.83	3.00	0.00
48.ยินดีให้ความช่วยเหลือสมาชิกในครอบครัวเมื่อมีปัญหา	2.15	0.67	3.00	0.00
45.รู้สึกไม่สบายใจที่จะต้องขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นแม้เรื่องนั้นจะเป็นเรื่องที่มีความจำเป็น	2.80	0.41	1.45	0.51
โดยรวม	11.25	2.63	17.80	0.41

จากตารางที่ 7 หลังการทดลองพบว่า การปรับตัวด้านการพึ่งพาอาศัยระหว่างกันของผู้ป่วยจิตเภท เมื่อพิจารณาตามรายข้อ พบว่า ข้อ 43, 44, 46, 47 และ 48 มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.00$) เท่ากัน และข้อ 45 มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด ($\bar{X}=1.45$)

เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า หลังการทดลองการปรับตัวด้านการพึ่งพาอาศัยระหว่างกันของผู้ป่วยจิตเภทมีค่าคะแนน ค่าเฉลี่ยสูงขึ้น กว่าก่อนการทดลอง ($\bar{X}=17.80$)

ตารางที่ 8 วิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย และค่าระดับของการปรับตัวโดยรวมและรายด้านของผู้ป่วยจิตเภท ก่อนและหลังการได้รับ โปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัว

การปรับตัว	ก่อนการใช้โปรแกรม			หลังการใช้โปรแกรม			t
	การให้คำปรึกษาครอบครัว			การให้คำปรึกษาครอบครัว			
	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	
ด้านร่างกาย	48.40	5.38	ปานกลาง	61.15	1.93	ดี	9.706*
ด้านอัตมโนทัศน์	17.00	3.13	ปานกลาง	23.20	1.36	ดี	7.987*
ด้านบทบาทหน้าที่	13.75	4.15	ไม่ดี	22.80	1.20	ดี	8.724*
ด้านการพึ่งพาอาศัย ระหว่างกัน	11.25	2.63	ปานกลาง	17.80	0.41	ดี	10.533*
การปรับตัวโดยรวม	90.40	13.21	ปานกลาง	124.95	2.46	ดี	10.893*

* $p < .05$

จากตารางที่ 8 พบว่าการปรับตัวของผู้ป่วยจิตเภทโดยรวมระหว่างก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัวผู้ป่วยจิตเภท มีคะแนนเฉลี่ยของการปรับตัวสูงกว่าก่อนใช้โปรแกรม และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ภายหลังการใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัว ผู้ป่วยจิตเภท มีการปรับตัวทุกด้านคือ ด้านร่างกายกาย ด้านอัตมโนทัศน์ด้านบทบาทหน้าที่ และด้านการพึ่งพาอาศัยระหว่างกัน มีคะแนนเฉลี่ย สูงกว่าก่อนการใช้โปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05